

Մինչև դեկտ. 18-ը վրաց զորամասերը նահանջեցին ու կենտրոնացան Սադախլուի շրջանում: Հետզհետե թիֆլիսից հասան նոր ուժեր: Հայկական ճակատ էր ուղարկվել ժողովրդական գլարդիան: Ամբողջ Վրաստանը ոտքի էր հանւած, զորահաւաք էր կատարւում: Թիֆլիսում, խորհրդարանի նիստերում սպառնական ճառեր էին արտասանւում, մամուլը կրակ ու շանթ էր թափում հայերի դիմին. հայութիւնը դրւած էր օրէնքից դուրս. տղամարդիկ հարիւրներով ձերբակալւում և Գուլթալիս էին աքսորւում: Առհասարակ, ազգային կրքերը սրւել էին անասելի աստիճանի:

Դեկտ. 18-ին Սադախլու եկաւ և Վրաստանի զինւորական նախարարը, 1000 թարմ զինւորներ, մի հարիւրեակ ձիաւոր, 3 լեռնային մարտկոց և վերջին զրահապատ զնացքը: Զօր. Յուլուկիձէն պատրաստւում էր ուժեղ հակադարձակման:

Հայկական ուժերը սկզբից մինչև այժմ մնացել էին նոյնը. թիկունքից համարեա ոչ մի լրացում չէր դալիս. ճանապարհները փակւած էին, և կառավարութեան ուշադրութիւնը դրադւած էր Շարուրի ճակատում սպանացող բարդութիւններով: Պարսկաստանից ու Նախիջևանից հայրենիք վերադարձող բազմահազար թիւրք զինւորները՝ անկարգ ու բոլջեիկացած՝ ահ ու դողի էին մատնել մերձակայ շրջանների հայերին, և կառավարութիւնը ճիգ էր լարում այդ փորձանքից ազատւելու: Վրաց ճակատը գրեթէ ամբողջապէս մնացել էր Դիլիջան—Լոռիի զորամասին և Ղազախի ու Լոռիի կամաւորներին:

Այդ ուժերով Դրօն որոշեց շրջապատել ու ջարդել Յուլուկիձէի զօրամասը: Գնդ. Տէր-Նիկողոսեանին նա հրամայեց Բոլնիս—Պաշէնից մի դուրմարտակ առաջ քաշել դէպի արեւելք՝ երկաթուղու կողմը և ցուցական շարժումներով օժանդակել Կորոլկովի զօրասիւնին, իսկ Կորոլկովին հրամայեց երկու թնդանօթ և 3 վաշտ թողնել Հայրումում և մնացած ուժերով, Բարդաձորի և Գիւլբէգիի վրայով, անցնելով Դամիա գիւղը, վրացիների թիկունքը՝ ջարդել նրանց՝ լուրջ ուշադրութիւն դարձնելով Շուլաւերից Օփրէթ տանող ճանապարհի վրա: Դեկտ. 19-ին փոխ-գնդ. Կորոլկովին միացաւ և միլիցիոն դունդը 350 զինւորներով ու 2 գնդացիներով, որին հրամայւեց գրաւել Շուլաւերը:

Երեկոյեան դէմ, 4րդ գնդի 6րդ վաշտը փոխ-գլխ. Ֆիլէրկովսկիի հրամանատարութեամբ և առանձին ձիաւոր գնդի 2րդ դիվիզիոնի 2րդ հարիւրեակը տեղակալ Տէր-Մարտիրոսեանի գլխաւորութեամբ, սեփական նախաձեռնութեամբ յարձակման դիմեցին և գրաւեցին Սադախլուն: Վրացիները սպիտակ դրօշ բարձրացրին: Բայց հէնց այդ միջոցին, վրահասաւ վրաց զրահապատը և մօտենալով կայարանին՝ սպանիչ կրակ բացեց հայերի վրա: Զրահապատի օգնութեամբ վրաց զինւորները շրջապատեցին 6րդ վաշտի և 2րդ հարիւրեակի զինւորներին, շատերին սպանեցին և գերի առին Ֆիլէրկովսկիին ու Տէր-Մարտիրոսեանին մօտ 30 զինւորներով: